

מפראהבישט

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שקנא מפראהבישט זיעוועכ"א

סגולת הצדיק משטפנשט זיע"א

אבי זי"ע [הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט], **אמר:** מי שרוצה לזכות לשבת שמחה שידבר כליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זי"ע, ואם אין לו סיפור ממנו, שידבר לפחות מאולחנותיו הקדושים ומספספלי בית מדרשו.

שנה ב'

ליל שישי פרשת וירא תשפ"ב

גליון 52

הנהגות ישרות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

תורת שלום

מתורת בנו הרה"ק רבי אברהם מפראהבישט

צריך להתבונן קודם אכילת בשר

אז תתישב בדעתך הלא הבשר הזה שנותנין לפני היה בעל חי כמוני, ומפני מה אתה אוכלו ואין הוא אוכל אותך.⁽²⁾

כתיב הגה"ח רבי ישראל פסח וועטשטיין זצ"ל אבד"ק נאוועסליץ (נדפס בספר משמיע שלום)

ווארט השבוע

והוא יושב פתח האהל כחום היום

וכן אמר הרב הקדוש חכם הרוזים שר שלום זצוקלה"ה שבאמת עיקר מה שצריך לפעול ישועות ענין התפלה, הוא מתקן בעודו שוכב על מטתו, אך אח"כ הוא מביאו אל הדבור.

(ספר העתירות התפילה)

והלה התנצל לפניו שזה שייך להתבונן רק כשאוכל לבדו בפני עצמו, אך כשמסב יחד עם כל בני ביתו וקערה אחת לכולם, אזי בעוד שאחשוב בכך כבר לא ישאר לי מה לאכול. ויאמר לו הרבי אברהם זי"ע, כך הוא אומר? יהודי צריך להאמין

ואל הבקר רץ אברהם ויקח בן בקר רך וטוב

(בראשית יח ז). ובאבות דרבי נתן (פרק מה⁽¹⁾): כל שיש בו ג' דברים הללו מתלמידיו של אברהם, וג' דברים הללו מתלמידיו של בלעם. של אברהם, עין טובה, רוח נמוכה, נפש שפלה. עין טובה מנין שנאמר "ואל הבקר רץ אברהם ויקח בן בקר" בן שלש, "רך" בן שתיים, "וטוב" בן שנתו. הרה"ק רבי אברהם מפראהבישט זי"ע אמר לאחד מאנשיו, כשתשב על שולחן לאכול

השלמות וציונים

פרנסתי כי על כרחך בשם יקראוך לבא ולשוב במקומך. וראה דברים כדרבנות שכתב בספר **מסילת ישרים** (פרק כא) וזה לשונו: מפסידי החסידות הם הטרדות והדאגות, כי בהיות השכל טרוד ונחפו בדאגותיו ובעסקיו, אי אפשר לו לפנות אל ההתבוננות הזה, ומכל התבוננות לא חסידות, ואפילו אם השיג כבר, והנה הטרדות מכריחות את השכל ומערבבות אותו, ואינם מניחות אותו להתחזק ביראה ובאהבה, ושאר הענינים השייכים אל החסידות כאשר זכרת, על כן אמרו ז"ל (שבת לז) אין השכינה שורה לא מתוך עצבות וגו'. כל שכן התנאות והתענוגים שהם הפכיים ממש אל החסידות, כי הנה הם מפתים הלב לימשך אהלה הוא הבחטון, והוא שילך יחבו על ה' לגמרי, כאשר ידע כי ודאי אי אפשר שיחסר לאדם מה שנקבב לו, וכמו שאמרו ז"ל במאמריהם (ביצה טז). 'כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה' וגו', וכן אמרו (יומא לה): אין אדם נוגע במוכן לחבירו אפילו כמלא נימא. וכבר היה אדם יכול להיות יושב ובטל, והגויה היתה מתקיימת, אם לא שקדם הקנס לכל בני אדם "בועת אפך תאכל לחם" (בראשית ג ט), אשר על כן חייב אדם להשתדל איזה השתדלות לצורך פרנסתו, שכן גזר המלך העליון. והרי זה כמס שפורע כל המין האנושי אשר אין להמלט ממנו. על כן אמרו (ספרי) "כול אפילו יושב ובטל, לא יאכל לומר "בכל משלח ידך אשר תעשה" (דברים כ). אמר לא שההשתדלות היא המועיל, אלא שהשתדלות מוכרחה, וכיון שההשתדלות היא יצא ידי חובתו, וכבר יש מקום לברכת שמים שתשרה עליו ואינו צריך לבלות ימיו בחריצות והשתדלות, הוא מה שכתב דוד המלך ע"ה (תהלים עה ז-ח) "כי לא ממוצא וממערב ולא וגו', כי אלהים שופט" וגו'. ושלמה המלך ע"ה אמר (משלי כג ד) "אל תיגע להעשירי מבינתך חדל", אלא הדרך האמיתי הוא דרכם של החסידים הראשונים עושים וורתן עיקר ומלאכתן תפלה, וזה וזה נתקיים בידם, כי כיון שעשה אדם קצת מלאכה משה והלאה אין לו אלא לבטוח בקונו ולא להצטער על שום דבר עולמו, אז תשאר דעתו פנויה ולבו מוכן לחסידות האמיתי ולעבודה התמימה.

לבר ע"י אכילתו. ומאז ואילך הותר אכילת הבשר, כמו שכתוב (שם ט ג) "כירק עשב נתתי לכם את כל" כו'. וראה עוד דברי קדשו של הרה"ק רבי מנחם נחום **משער צנוביל זי"ע**, חותנו-וקינו של רבינו זי"ע, בספח"ק **ישמח לב** (שבת ד"ה אמר רב חסדא) וזה לשונו: נודע כי אדם הראשון היו כלולין בו כל הנשמות של ישראל עבור שהיה יציר כפיו של הקדוש ברוך הוא שמעשיו הן בשלמות הגמור, ולכן גם יציר כפיו של הקדוש ברוך הוא היה שלמות גמור, עולם שלם בשיש רבוא נשמות. וכמו שאמרו (חגיגה יב:) "קומתו של אדם הראשון מסוף העולם ועד סופו", היה בכל הנשמות שמסוף העולם ועד סופו, ולכן כשחטא האדם נקטה מיתתו על דורות הבאים, שהן כולם נהנו מן אכילתו עין הדעת, שהנשמה הוא המקבל הנהגה, והן היו כלולים בו. ונודע כי אחר שחטא נתמעה קומתו ונפלו ממנו אותן ניצוצי נשמות. וכן בדורות שאחרי בכל דור ונפלין נשמות. ומקום נפילתן מתחילה בדומם ואחר כך בצומח, שהוא בחינת תחיה נגד הדומם, שהצומח נראה בו החיות כח הצמיחה. ולכן אמרו רבותינו ז"ל (תענית ז.) "גדול יום הגשמים כתחית המתים", כי באמת הוא תחית המתים בעבור הצמיחה שצמחין, בעבורו באין הניצוצות לבחינת תחיה, ואחר זה כשהבהמה אוכלת הצמחים נתעלה הניצוץ ועולה עוד מדרגה לחי, ובאכול אדם המירב בשר הבהמה עולה הניצוץ למדרגת מדבר והוא עילוי היותו גדול להניצוץ. ובימי אדם הראשון יתיך אחר החטא שפנלו הניצוצות, שעדיין לא הגיעו לבחינת תיקון הנשמות לעלות במדרגת חי, וגם הוא לא היה בו אותה הכח עדיין שיעלה אותו כל כך, לכן לא הותר לאכול בשר רק צמחים, כי עליוותן לא היה רק צמחים עדיין. ואחר כך העשרה דורות שמיאברהם אבינו עד נח שנאמר בו (בראשית ח כט) "זה ינחמנו וגו' מן האדמה אשר אררה ה'" שיצאה הארץ מכלל קללה, נתוסף עליה הניצוצות לבא במדרגת חי ומדבר, לכן הותר להן הבשר, ומהו הטעם עם הארץ אסור לאכול בשר כנודע.

(1) אבות דרבי נתן נדפס בשתי נוסחאות, ונוסחא א' היא המפורסמת יותר ובה"מ"א פרקים, ונוסחא ב' נמצאה בכתב יד מאוחר יותר ובה"מ"א פרקים. הדברים המובאים למעלה הם ע"פ נוסחא ב', דברים כעין אלו הובאו גם בנוסחה א' פרק ג. **(2)** וראה בכתבי ר"י ז"ל, ואלו דבריו: הרה"ק רבינו שלום [מפראהבישט] זי"ע ביקר בעיר אחת, החסידים אשר דרו שם באו לקבל את פניו. תוך כדי דברו עמם אמר להם שהוא מרגיש שהשוחט של העיר שוחט עם כל הכוונות. הדברים היו לפלא בעיני השומעים, הלא הם הכירו אותו מאז ולא עלה על דעתם כלל שהוא בר הכי. על כן הסיקו במחשבתם שבוודאי מהל"ו צדיקים נסתרים הוא, ובכן גמרו בלבם לנסות אותו ולעמוד על טיבו. התחילו החסידים לרונן אחריו ולכרכר סביבו, בכך קיבלו דלתות מעט ממדרגותיו והשגותיו. כאשר הרגיש השוחט שמחפשים אצלו השגות וכוונות פנה אל החסידים ואמר להם "איני מבין מה רצונכם ממני, הנני מוכן להשבע בפניכם שאין לי כל עסק בנסתרות ואיני יודע מאומה". ענו לו אף הם ואמרו לו "אם אנתנו לא דימינו מעולם לחשוב עליך גדולות, אבל כך שמענו מפי רבינו וכך אמר עליך". השיב להם "אין ביכלתי ליריד לסוף דעתו הקדושה באמת ובתמים אין לי שום שיג ושיח ככוונות השחיתים, אמנם זאת הנני יודע, שבשעה שאני עומד על השחיתים הנני מתיישב בדעתי ומחשב מתוך שברון לבי - אין אני מסוגל לשחוט בעל חי, וכי אני טוב ממנו? ואולי כוונה זו פועלת ונושה ורשע בשמי שמים כמו בנות הבאר"י ז"ל. ועניין הרשות שניתן לאדם לאכול בשר נתבאר בדברי מרן האר"י הקדוש (שער המצוות, פר' עקב) בזה הלשון: והנה אחר שחטא אדם הראשון חזרו כל הבחינות להתקלקל, ובחינת נשמות בני אדם, ובחינת נשמות הבאר"י, אשר שתי בחינות אלו היו מבוררים כבר, ונפגה אז חזרו וירדו בעמקי הכתלפות, ונתערבו עם הסיגים והקליפות טוב ברע, כבתחלה קודם שהובררו. ואמנם עד נח ובניו לא היה בהם חב לברר הבעלי חיים על ידי האכילה. ובבא נח ובניו, דכתיב ביה (בראשית וט) "נח איש צדיק" כו' הותר לו אכילת הבעלי חיים, כי כבר נתקלקלו בחטא אדם הראשון, והיו צריכין להתברר ע"י האכילה. וגם נח ובניו, היו ראויים

הנהגות ישירות וסדר היום לרבי שלום לפי סדר נכון וחדש עם תוספת ציונים הערות וביאורים והרחבות מספרי תלמידי הבעש"ט הקדוש וצאצאי בית רוז'ין כפי שנערכו על ידי מכון 'שכינת שלום' ללימוד ולפרסום תורת וסגולת הרה"ק הרבי ר' שלום מפראהבישט זיע"א

וְאִם אֲפֹשֶׁר שְׂתֵאמַר בְּכָל יוֹם תִּקְוִי תְּפִלוֹת עַל סֵדֶר יְמֵי הַשָּׁבוּעַ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסֵפֶר 'שְׁעָרֵי צִיּוֹן' [שַׁעַר ג], אֲזִי הוּא טוֹב בְּיָדָי. וְאִזּוֹ יִתְפַּלֵּל קֹדֶם שְׂיֵצֵא מִבֵּית-הַמִּדְרָשׁ, שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ יִזְמִין לוֹ פְּרִנְסָתוֹ מִיָּדוֹ הַגְּדוּלָּה וְלֹא מִבְּשָׂר וָדָם. וַיְכַוֵּן בְּתְּפִלָּתוֹ זֹאת, שֶׁהוּא מִתְפַּלֵּל דְּבַר זֶה לְכַבּוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. שְׂמִיּוֹן שְׂנַשְׂמָתוֹ הוּא חֶלֶק [אַלְקִי] מִמְּנוֹ, רְאוּי הוּא שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁפִּיעַ לוֹ מִמְּנוֹ, בְּעֶצְמוֹ, וְלֹא מִיַּד בְּשָׂר וָדָם אַחֵר כְּמוֹתוֹ.

שלמות שלום - השלמות וציונים

האדם בבקשתו שיתן לנו כדי שיהיה להקדוש ברוך הוא תענוג מזה, כי השם יתברך חפץ בזה. וזה כונת הזוהר הקדוש הנ"ל צווחין הב לן חיי, כלומר למענינו תן חיים וכן מזונא. וזהו ככלבים אינון מצווחין לגרמיהו ואינון רשאין אלא כונתינו יהיה שיהיה להקדוש ברוך הוא תענוג מזה. נמצא לפי דברינו אלה שגם המקבל הוא משפיע, דהיינו שמשפיע להקדוש ברוך הוא תענוג. וזהו שאמר זכרינו לחיים, כלומר תן לנו חיים כדי שנהיה אנחנו בבחינת הזכר, דהיינו משפיעים לך תענוג ולמה לך זה כי מלך חפץ בחיים אתה, ונמצא כשאנו מקבלין מאתך אנו משלימים חפצך לכן כתבינו בספר החיים למענך אלהים חיים, כלומר למענך שיהא לך תענוג מזה. וזה שמוזהר התנא (אבות ב ד) עשה רצונך כרצונו כדי שיעשה רצונו כרצונך, פירוש עשה רצונך כרצונו כמו שרצון הקדוש ברוך הוא להשפיע כך היא רצונך כדי שיעשה רצונו כרצונך, לא נתינות טעם הוא, אלא ראוי למעלה שיהא רצונו כרצונך שווין. ע"כ.

כשהתפילה היא לכבוד שמו ית' היא מתקבלת תיכף

וראה עוד שכתב בספה"ק **שמועה טובה** (אמרים, לקוטים ד"ה תפלת הגשמיות) בשם מרן הבעל שם טוב הקדוש זיע"ע בזה הלשון: הנה העולם לא נברא רק בשביל שיעשו הקב"ה ותענוגיו כביכול במעשה המצוות שאמר ונעשה רצונו, פירוש, שיעקר התענוג תפילת הגשמיות כמו רפאנו' ברך עלינו' וכדומה שאנו מתפללין, הוא כמו האב שיש לו געגועין על הבן אפילו על דבר שחוק של הבן שלא יחסר להבן, כי יש געגועין אצלו כביכול, כי מדרך הטוב להטיב וכל מגמתו יתברך להטיב לישראל הנקראים בנים בכל מיני טובה, פירוש בטובות הגשמיים. נמצא התפילה היא להמשיך מזון ושפע לכל העולמות אפילו שפע גשמיות, שלא יהיה לו יתברך געגועין. נמצא תפילה זו נתקבלת תיכף, כי התפילה שאנו מתפללין בשבילנו מדקדקין למעלה אם אנו ראויין להתקבל, אבל התפילה שאנו מתפללין לו יתברך, בשבילו יתברך אין שום מסך מפסיק. עכ"ל.

וכעין זה כתב בספה"ק דגל מחנה אפרים (ויגש ד"ה א"י כי אני) לפרש הכתוב "כי אני ה' רופאך" וזה לשון קדשו: על דרך שקבלתי מן אא"ז [מרן הבעש"ט הקן] זללה"ה שכל היסורים הבאים על האדם ר"ל, הוא מחמת שיש חסרון כזה בשכינה כביכול, שאין היחוד בשלימות, ועל כן השי"ת שולח עליו יסורים כדי לעוררו להתפלל על חסרון השכינה כביכול, כמו שכתוב 'כי חולת אהבה אני'. ויראה לעורר אהבה רבה לייחד קודשא בריך הוא ושכינתיה ביחוד אמת בשלימות בלי שום חסרון, ואז ממילא יסתלק הדינים והיסורים מעליו. והוא שמרמו הפסוק 'כי אני ה' היינו שיהיה 'אני' שהוא השכינה, עם 'ה' שיהיה יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, הוא

ואם אפשר שתאמר בכל יום תקוני תפלות על סדר ימי השבוע, כמו שכתוב בספר שערי ציון וכו'. ספר שערי ציון חיברו המקובל האלקי מוה"ר רבי נתן נטע הנובר זצ"ל, בעל מחבר ספר 'יון מצולה', תלמיד מוה"ר רבי חיים ויטל זללה"ה תלמידו המובהק של מרן המקובל האלקי רבי יצחק לוריא - האר"י הקדוש זצלה"ה. בספר שערי ציון ליקט וביאר תיקוני התפילות. ומה שכתב רבינו לומר אם אפשר את תקוני התפילות על סדר ימי השבוע, הוא סדר התפילות המובא שם לומר בכל יום מימות השבוע, ואחר כך כתב לומר את ע"ב הפסוקים היוצאים מן וי"ע וי"ב וי"ט בפרשת בשלח. וכתב 'הזהר שלא תוציא השמות מהשפה ולחוך רק במחשבה. ראה שם כל התפילות וסדר הפסוקים.

ענין התפילה קודם שיצא מבית המדרש

'ואז יתפלל קודם שיצא מבית המדרש'. בגמרא (ברכות טו:) הביאו חז"ל תפלות מיוחדות שהיו מתפללים התנאים והאמוראים בתר צלותהון.

וראה בצ"ח (שם) שכתב: הנה כל הני תנאי ואמוראי שהיו רגילים להיות אמרים בקשות ותחנונים אחר התפלה היה כוונתן ל'מה שהזהירו לקמן כ"ח ע"ב שלא יעשה האדם תפלתו קבע אלא רחמים ותחנונים, וכל תפלת שמונה עשרה כיון שכבר קבעו לנו אנשי כנסת הגדולה הרי הם חוב עלינו ואין היכר בזה שאנחנו מתכוונים לרחמים ותחנונים אלא כמו פורע חובו, ולכן קיימו דבר זה ברחמים ותחנונים שביקשו אחר סיום התפלה שסדרו לנו אנשי כנסת הגדולה, הוסיפו כל אחד משלהם.

התפילה על הפרנסה לכבוד השי"ת

'ויכון בתפלתו זאת שהוא מתפלל דבר זה לכבוד השי"ת', וכו'. ראה בספה"ק קדושת לוי (לר"ה ד"ה באופן אחר נראה) שכתב לבאר את ענין גלות השכינה וזה לשון קדשו: הכלל הוא, כי הבורא ברוך הוא משפיע תמיד לכל העולמות והבורא ברוך הוא חפץ שיהיה לו מקבל להשפע שרוצה להשפיע תמיד, כי כביכול יש תענוג להשם יתברך מה שמקבלים מאתו השפע, ואם אין אנו מקבלין חס ושלום השפע מאתו כביכול יש לו צער מזה ונותן השפעתו לחיצונים, כמשל המובא בזהוהר הקדוש החילוק אשר יש בין היותינו בארץ ישראל ובין היותינו עתה נדחים בחוץ לארץ, ואם כן ראוי לכל בר נש מישראל לומר בלבו הנני מוכן להתפלל בעד חיים ופרנסה בשביל הבורא ברוך הוא שיהיה לו תענוג מזה שאני מקבל לידי השפע. וזהו כונת הזוהר (תיקו"ז כב). 'בריש כל שתא ושתא אינון צווחין הב לן חיי הב לן מזונא כו' ככלבין דמצווחין דאינו מצווחין אלא לגרמיהו'. ולכאורה יתחמץ לבב אנוש בראותו הדברים האלה למה אף על פי כן אנו מבקשין עבור בני חיי ומזונא. אבל לפי דברי אלה שכתבנו שיהא כונת

ראוי במעשיו לקבל שפע רחמנות, אבל בודאי הקדוש ברוך הוא ראוי להשפיע למען יתרוםם כבודו ולמען תענוגו בהשפעה. עכ"ל." וכן כתב חותנו-זקינו של רבינו בספרו הקדוש מאור עינים (פר' נשא, ד"ה וזהו שאמרו): והנה מורי ורבי הרב מוה"ר ר' דוב בער מק"ק מעזריטש נבג"מ אמר על מה שאמרו רז"ל במשנה אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש, ר"ל שהמתפלל על איזה צער שיש לו, לא יכוין להנאת עצמו, רק יעמוד להתפלל מוך כובד של השכינה שנקרא ראש, שבכל צרתם לו צר, וכמאמר רז"ל בזמן שאדם שרוי בצער שכינה מה אומרת קלני מראשי וכו', כי כל הדברים שהם הצטרות האדם נקרא אברי השכינה כביכול, כגון רפואה פרנסה ושאר דברים, כל דבר הוא אבר מהשכינה ומה שחסר למטה חסר גם כן למעלה כביכול, וצריך לבקש רק שיתקון למעלה, ולא יכוין להנאת עצמו כלל, ואם יעשה כן ממילא יתקן למטה גם כן, ורפואות הבעש"ט נבג"מ היה רק על ידי יחודים, שהיה מייחד ומעלה השכינה אל מדת א"י, וממילא ניתקן למטה גם כן. ואפשר שזהו מאמר רז"ל במשנה דאבות הנ"ל אם אין אני לי, שהשכינה נקרא אני אני ה' אלקים וגו', וזהו אם אין אני לי, ר"ל שכונתי בתפילתי כדי ליחד א"י ואנ"י, ואיני מכוון לצורך עצמי, מי לי, ר"ל שנמשך ממדת מי שהיא הבינה נמשך עלי גם כן, שכשניתקן למעלה ניתקן למטה גם כן. וזהו ותשועת ה' בהרף עין, ר"ל תשועת השכינה דהיינו כשיעלה אותה אל הא"י כנ"ל, הוא בהרף עין, שהאין הוא למעלה מן הזמן, כי הדבר שהוא בחי' אין אינו שייך שם זמן כלל, ולכן התשועה הוא בהרף עין. עכ"ל.